

***TÜRKİYEDE SPORUN
YAYGINLAŞTIRILMASI
KAPSAMINDA ÇAĞDAŞ SPOR
YÖNETİCİLERİNİN ROLÜ VE
ÖNEMİ (7)***

***DOÇ.DR.HAKAN SUNAY
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ***

MODERN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANLAYIŞI

■ ***FİZİKSEL***

■ ***RUHSAL***

■ ***ZİHİNSEL***

■ ***SOSYAL***

Gelişim özelliklerini kazandırır.

Beden Eğitimi ve Spor Aktiviteleri;

İnsanların Yaşam Kalitelerini arttırmaya yöneliktir. Buna Göre;

- ***SAĞLIK***
- ***BOŞ ZAMANLARI DEĞERLENDİRME***
- ***PERFORMANS***
- ***KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER***
- ***AKTİF YAŞAM TARZI ALIŞKANLIKLARI***
Kazanılmasını AMAÇLAR.

SPOR ;

- ***Toplumların göz ardı edemeyeceği,***
- ***Kesintiye uğratamayacağı,***
- ***Vazgeçemeyeceđi***
- ***Evrensel ve Bütünleştirici***
Aktivitedir

SPOR ;

***DÜNYADA UYGARLIK
ÖLÇÜTÜDÜR***

TÜRKİYEDE SPORUN YAYGINLAŞTIRILMASINA GENEL BİR BAKIŞ

- **NÜFUSUN ; %27 , 12 – 24 YAŞ**
- **ORTA VE YAŞLI NÜFUS**

Spora ihtiyacı vardır.

SPOR; SPOR KULÜPLERİ İLE OKULLARDA YAPILIYOR

- **2001 VERİLERİNE GÖRE;**
- **KULÜP SAYISI; YAKLAŞIK 6000**
4900 FUTBOL
1100 DİĞER SPOR DAL.
- YAKLAŞIK 67 MİLYON NÜFUSA**
DUŞEN ORAN; 11200
- ANKARA İLİNDE 14000**
- İSTANBUL İLİNDE 14500**

ALMANYADA İSE ;

***HER 4 KİŞİDEN BİRİ, BİR
SPOR KULÜBÜNE ÜYE
OLMAKTADIR.***

LİSANSLI SPORCU SAYISI;

- **2001 VERİLERİNE GÖRE; 254071**
- **NÜFUSA GÖRE; 255**
- **FUTBOL BRANŞINDA; 278**
- **GSGM + FUTBOL FEDERASYONU;
477551**
- **NÜFUSA GÖRE ORANI; 136**

Bu Durumun Değerlendirilmesi;

■ ***DEVLETİN SPORA
BAKIŞ AÇISIYLA
İLİŞKİLİ***

Dünyada kitle sporunun geniş tabana yayıldığı örnek ülkeler incelendiğinde;

***AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ,
HOLLANDA VE FRANSA'DA ;***

- ***Devlet sporu denetleyici, özendirici rol oynuyor***
- ***Politikaları oluşturuyor***

Söz Konusu Ülkelerdeki Hükümet Dışı Teşkilatlanmalar ise;

- **SPOR TESİSLERİ VE YATIRIMLAR**
- **ELİT SPORU GELİŞTİRME**
- **HUKUKİ VE MALİ KONULARLA
İlgileniyorlar.**

Sporda Gelişmiş Ülkelerin Spora Katılım Oranları;

- *ALMANYA VE DANİMARKA ; %30*
- *İTALYA VE FRANSA ; %25*
- *PORTEKİZ ; %20*
- *TÜRKİYEDE ; %1*

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI **OKULLARDAKİ DURUM**

- **Bugün, İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında;**
Yaklaşık 13 Milyon Öğrenci öğrenim görüyor
50 Binin üzerinde okul mevcut
Okullardaki Toplam Spor Tesisleri 672
Nizami ; 446
Açık Spor Tesisleri ; 226 **BUNA GÖRE;**
Her 1000 Okuldan 4'ünde Spor Tesisleri bulunuyor
Yaklaşık, 17000 öğrenci bir spor tesisinde spor yapabiliyor.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI **OKULLARDA;**

- ***Lisanslı olarak spor yapan öğrenci sayısı; 360577***
- ***Öğrencilerin 535'i bir spor tesisinden yararlanabiliyor.***

GSGM 'YE BAĞLI SPOR TESİSLERİ ;

- *GSGM 'ye bağlı Yaklaşık 8000 Açık ve Kapalı Spor Tesisi bulunuyor*
- *Nüfusa göre yaklaşık 7000 kişiye bir spor tesisi düşüyor.*

SPOR ALANLARINA İLİŞKİN STANDART

- *Spor alanlarına ilişkin **AVRUPA BİRLİĞİ STANDARDINA GÖRE** kişi başına düşen SPOR ALANI ; **10 metrekare***
- ***İstanbul ilimizde** bu oran ; **0.30 metrekare***

MEB 'NA BAĞLI OKULLARDA GÖREVLİ BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ

- ***MEB 'na bağlı okullarda görevli
beden eğitimi öğretmeni sayısı ;
12030***
- ***Yaklaşık 1000 öğrenciye bir beden
eğitimi öğretmeni düşüyor.***

***Okullardaki Haftalık Beden
Eğitimi Ders Saati Açısından
İncelendiğinde***

***ÜLKEMİZ, 19 AVRUPA ÜLKESİ
ARASINDAN 18. SIRADA
YERALIYOR***

TÜRKİYEDE ANTRENÖR SAYISI

- 2001 verilerine göre; yaklaşık **40** spor branşından yaklaşık **18605 Antrenör** bulunuyor,
- **30 sporcuya** bir Antrenör düşüyor,
- Çağdaş standart ise, **20 sporcuya** bir Antrenör düşmesi gerekiyor.

ÜNİVERSİTELERDE DURUM

- 2000 Yılı verilerine göre;
- **47 Üniversiteden her yıl yaklaşık 17230 öğrenci mezun oluyor,**
- **Bu Üniversitelerde yaklaşık 555 öğretim elemanı görev yapıyor, bunun 144' ü öğretim üyesi (Yrd.Doç,Doç,Prof),**
- **Buna göre, 30 öğrenciye 1 öğretim elemanı,**
- **120 öğrenciye ise 1 öğretim üyesi düşüyor.**

MEZUN SAYISI;

***MEB' nin istihdam etmeyi
planladığı sayıdan çok fazla
olduğu belirtilmektedir.***

DEVLET BÜTÇESİNDEN SPORA AYRILAN PAYIN DEĞERLENDİRİLMESİ

- ***DEVLET BÜTÇESİNDEN SPORA
AYRILAN PAY OLDUKÇA YETERSİZDİR,***
- ***AKTARILAN KAYNAKLARIN VERİMLİ
KULLANIMLARI TARTIŞMA KONUSU
OLMAKTADIR.***

SPOR YÖNETİCİSİ

Beden Eğitimi ve Spor alanlarında amaçlanan hedeflere ulaşılabilmesi için spor kurumlarında çalışan insanları;

- ***Teşkilatlandıran***
- ***Emirler veren***
- ***Grup çalışmalarını aynı amaca yönlendirip düzenleyen***
- ***Sorumluluğu üstlenen***
- ***İşleyişi denetleyen KİŞİDİR.***

ÇAĞDAŞ BİR SPOR YÖNETİCİSİNDE GÖRÜLMESİ BEKLENEN DAVRANIŞLAR

- **KENDİSİ İLE BARIŞIK**
- **ELEŞTİRİ VE ÖZELEŞTİRİYE AÇIK**
- **ETKİLİ İLETİŞİM GÜCÜNE SAHİP**
- **TÜRKÇEYİ İYİ VE ANLAŞILIR KONUŞAN**
- **BİLGİSAYAR KULLANMA BECERİSİNE SAHİP**
- **İLETİŞİM KURABİLECEK DÜZEYDE YABANCI DİL BİLGİSİ**
- **KURUM İÇİ VE DIŞI KURUMLARLA İŞBİRLİĞİ**
- **SPORCULARIN SORUNLARINA DUYARLI**
- **İNSAN ORGANİZMASININ YAPI VE FONKSİYONLARINI BİLEN**
- **SPORLA İLGİLİ İNCELEME VE ARAŞTIRMALARI İZLEYEN**
- **YÖNETİCİLİĞİ SEVEN**
- **SPOR MEVZUATINI BİLEN**
- **GÜVENİLİR, DİSİPLİNLİ**
- **LİDERLİK ÖZELLİKLERİNE SAHİP**
- **TOPLUMUN SPOR KONUSUNDAKİ BEKLENTİLERİNİ BİLEN**

SPOR YÖNETİCİSİNİN EĞİTİMİ

- ***YÖNETİM SANATI ÖĞRENME YOLUYLA KAZANILIYOR;***
- ***HİZMET İÇİ EĞİTİM***
- ***HİZMET ÖNCESİ EĞİTİM***

SPOR YÖNETİCİLERİNİN HİZMET İÇİ EĞİTİMİ

***GSGM 'NÜN DÜZENLEDİĞİ
SEMİNER, SEMPOZYUM,
KONGRE, KONFERANS,
KURS, V.B. FAALİYETLER***

SPOR YÖNETİCİLERİNİN HİZMET ÖNCESİ EĞİTİMİ

- ***ÜNİVERSİTELERE BAĞLI BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULLARI BÜNYESİNDE AÇILAN SPOR YÖNETİCİLİĞİ BÖLÜMLERİ***
- ***BUGÜN ÜNİVERSİTELERİMİZE BAĞLI (22) SPOR YÖNETİCİLİĞİ BÖLÜMÜ FAALİYETTEDİR.***

ÜNİVERSİTELERDE SPOR YÖNETİCİSİ YETİŞTİRİLMESİ KONUSUNDA ÇEŞİTLİ DERS GRUPLARI OKUTULMAKTADIR

- *Bu konuda yapılan bir çalışmada;
Türkiye'de 5 üniversitenin spor yöneticiliği bölümlerinde
okutulan ders grupları 8 alt grupta toplanmıştır;*

- **HUKUK**
- **İŞLETME**
- **EKONOMİ VE İKTİSAT**
- **MUHASEBE**
- **PAZARLAMA**
- **İLETİŞİM VE HALKLA İLİŞKİLER**
- **REKREASYON**
- **YÖNETİM VE ORGANİZASYON**

Türkiye de uygulanan bu programlar aynı zamanda Avrupa Birliği kriterlerine de uygundur.

SPOR YÖNETİCİSİNİN EĞİTİMİ ALANINDAKİ DİĞER ÖNEMLİ GİRİŞİMLER

- ***SPOR YÖNETİCİLİĞİ ALANINDAKİ
LİSANS EĞİTİMİNİN YANISIRA,***
- ***LİSANS ÜSTÜ (YÜKSEK LİSANS-
DOKTORA) EĞİTİM ÇALIŞMALARI DA
BİRÇOK ÜNİVERSİTEMİZDE
BAŞLAMIŞTIR.***

ANCAK TÜM BU ÇABALAR; ÜLKENİN SPOR YÖNETİCİSİ İHTİYACINI KARŞILAMAKTAN UZAK OLMAKTADIR,

- **AYRICA; BU ALANDA YETİŞEN İNSAN GÜCÜNÜN SPOR YÖNETİCİLİĞİ KADROLARINDA İSTİHDAM EDİLMEMESİ VE SONUÇ İTİBARIYLA,**
- **SPOR YÖNETİCİLİĞİNİN MESLEKLEŞEMEMESİ, AYRICA SORUN TEŞKİL ETMEKTEDİR**

SPOR YÖNETİCİLİĞİNİN MESLEKLEŞMESİ

- ***Günümüzde spor yöneticiliğinin meslekleşmesi gerekliliği, spor kamu oyu tarafından sıkca belirtilmektedir.***
- ***Ancak, gerek kamu, gerekse özel kurumlarda spor yöneticiliği yapan kişilerin spor yöneticiliği eğitimi almadıkları***
- ***Önemli bir kısmının da spor geçmişlerinin olmadığı görülmektedir.***

TÜRKİYENİN 4 BÜYÜK FUTBOL KULÜBÜNÜN (GS,BJK,FB,TS) 224 YÖNETİM VE GENEL KURUL ÜYELERİ ÜZERİNDE YAPILAN; “SPOR YÖNETİCİSİ SEÇİMİNDE BENİMSEYEN YAKLAŞIMLARIN İNCELENMESİ” KONULU BİR ÇALIŞMADA

- **DÖRT BÜYÜK FUTBOL KULÜBÜNÜN KULÜP YÖNETİMİ VE GENEL KURUL ÜYELERİ, YÖNETİCİ SEÇİMİNDE;**
- **PROBLEMLERE ÇÖZÜM BULMA YETENEĞİ**
- **ORGANİZASYON BECERİSİ**
- **ENERJİK, AKTİF VE ÇALIŞKAN OLMA ÖZELLİKLERİNİ İLK SİRALARDA ÖNEMLİ GÖRÜRLERKEN,**
- **SPOR YÖNETİCİLİĞİ VASIFLARINA UYGUNLUK**
- **SPOR UZMANLIĞINA SAHİP OLMAK**
- **BESYO’LARDAN MEZUN OLMAK GİBİ ÖZELLİKLERİN SON SİRALARDA YER ALDIĞI SAPTANMIŞTIR.**

KONUyla İLGİLİ DİĞER BAZI ÇALIŞMALAR

- **1989 YILI İTİBARIYLA TÜRK SPOR TEŞKİLATINDA GÖREV YAPAN YÖNETİCİLERİN %90'NİNİN BAŞKA MESLEKLERDEN GELDİĞİ TESPİT EDİLİRKEN,**
- **1996 YILI İTİBARIYLA TÜRK SPOR TEŞKİLATINDA GÖREV YAPAN YÖNETİCİLERİN %78'İNİN BAŞKA MESLEKLERDEN GELDİĞİ BELİRLENMİŞTİR.**
- **1998 YILINDA YAPILAN BİR BAŞKA ÇALIŞMA SONUNDA, GSGM'DEKİ KURUM YÖNETİCİSİ KONUMUNDAKİ PERSONELİN %95'İNİN HERHANGİBİR UZMANLIK EĞİTİMİ ALMADIKLARI, %28'İNİNDE YÖNETİCİLİK KONUSUNDA DÜZENLENEN SEMİNER, KURS GİBİ FAALİYETLERE KATILMADIKLARI,**
- **1999 YILINDA GSGM'DE ÇALIŞAN ÜST DÜZEY 56 SPOR YÖNETİCİSİ ÜZERİNDE YAPILAN BİR ARAŞTIRMADA DA 56 YÖNETİCİNİN %59'UNUN SPOR EĞİTİMİ ALMAMIŞ OLDUĞU BELİRLENMİŞTİR.**

1997 YILI İTİBARIYLA “ MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI ÖĞRETİM KURUMLARINDA BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN YÖNETİCİ OLMALARINDAKİ ENGELLERLE” İLGİLİ YAPILAN BİR ARAŞTIRMADA DA

- ***BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN ÇOĞUNLUKLA OKULLARDA YÖNETİCİLİK GÖREVLERİNDE BULUNMADIKLARI***
- ***BUNUN DA EN ÖNEMLİ NEDENİNİN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN YÖNETİCİLİĞİ SEVMEDİKLERİNDEN KAYNAKLANDIĞI BELİRLENMİŞTİR***

SPOR YÖNETİCİLERİ ÜZERİNE YAPILAN BU ÇALIŞMALARDAN DA ANLAŞILACAĞI ÜZERE

- ***SPOR YÖNETİCİLİĞİNİN MESLEKLEŞMESİNİN ENGELLENMESİ***
- ***SPOR YÖNETİCİLİĞİ MESLEĞİNİN ÇOĞUNLUKLA SPOR EĞİTİMİ ALMAMIŞ KİŞİLERCE YAPILYOR OLMASI***
- ***SPOR EĞİTİMİ ALMIŞ OLAN KİŞİLERİN İSE SPOR YÖNETİCİLİĞİ YAPMAYA İSTEKLİ OLMAMALARI***

gibi olumsuz uygulamalar ve koşullar söz konusudur.

ANCAK NE VARKİ, BAŞTA SPOR KULÜPLERİ OLMAK ÜZERE TÜRK SPOR TEŞKİLATININ HER BİRİMİNE EĞİTİMLİ SPOR YÖNETİCİLERİNE İHTİYAÇ OLDUĞU HEMEN HER FIRSATTA BELİRTİLMEKTEDİR.

- **GSGM 2001 YILINDA 300 BESYO MEZUNUNU İSTİHDAM ETTİ**
- **UEFA, TÜM PROFESYONEL FUTBOL KULÜPLERİNDE, PROFESYONEL OLARAK ÇALIŞACAK EĞİTİMLİ SPOR YÖNETİCİLERİNİN İSTİHDAMININ 2004 YILINA KADAR TAMAMLANMASI GEREKTİĞİNİ BELİRTMİŞTİR**

SPOR YÖNETİCİLERİNİN SPORUN YAYGINLAŞTIRILMASI AÇISINDAN NE TÜR ROL VE ÖNEMİ OLABİLİR ?

- **ÇAĞDAŞ SPOR YÖNETİCİSİ; (1)**
- **SPORUN GELİŞTİRİLMESİ VE YAYGINLAŞTIRILMASI İLE İLGİLİ BİLİM ADAMLARININ SUNDUKLARI BULGULAR DOĞRULTUSUNDA GEREKLİ ÖNLEMLERİ ALIR**
- **DİĞER İLGİLİ KURUMLARLA İŞBİRLİĞİ İÇERİSİNDEDİR. İŞBİRLİĞİNİN ÖNEMİNİ BİLİR.**
- **KENDİSİYLE BARIŞIK VE ELEŞTİRİYE AÇIKTIR, AYRICA SÜREKLİ KENDİSİNİ GELİŞTİRİR.**
- **SPORCUNUN SOSYAL GÜVENLİĞİNİN SAĞLANMASI GEREKTİĞİNİ BİLEREK, SPORCUYU SPORDAN KOPARACAK OLUMSUZ DURUMLARI ORTADAN KALDIRIR.**
- **SPORDA BAŞARININ VE KATILIMIN ANCAK SAĞLIKLI VE UYGUN SPOR TESİSLERİNDE OLABİLECEĞİNİ BİLİR VE BU HUSUSTA GEREKLİ ÇALIŞMALARI YAPARAK TESİSLERİN VERİMLİ KULLANILMASINI SAĞLAR.**

ÇAĞDAŞ SPOR YÖNETİCİSİ; (2)

- **SPOR TESİSİNİ YÖNETİMİN VE İŞLETMENİN FONKSİYONLARI ÇERÇEVESİNDE YÖNETEREK ÇOK SAYIDA SPORCUNUN SPOR TESİSLERİNDEN YARARLANMASINI SAĞLAR.**
- **SPORCUNUN KULLANDIĞI ARAÇ GEREÇ VE MALZEMENİN SPORCU BAŞARISINA OLAN ETKİSİNİ BİLİR. BUNUNLA İLGİLİ GEREKLİ ÖNLEMLERİ ALIR.**
- **SPORUN EKONOMİK YÖNÜNÜN FARKINDADIR VE BU KONUDA ASGARİ ÖLÇÜLERDE BÜTÇE OLANAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR YAPAR.**
- **SPORUN İNSAN SAĞLIĞI VE GELİŞİMİ ÜZERİNDEKİ OLUMLU ETKİLERİNİ BİLEREK , SPOR YAPAN İNSAN SAYISINI ARTTIRACAK TEDBİRLERİ ALIR VE UYGULAR.**
- **SPORUN GELİŞİMİ VE YAYGINLAŞTIRILMASINDA OLDUKÇA ÖNEMLİ ROL OYNAR. ÖYLEKİ, BİRİMİNDE GERÇEKLEŞTİRDİĞİ SPOR ORGANİZASYONLARIYLA SPOR BRANŞINA OLAN İLGİ VE TALEBİ ARTTIRACAK UYGULAMALAR GERÇEKLEŞTİRİR.**

DÜNYADA VE TÜRKİYEDEKİ GELİŞMELER **IŞIĞINDA TÜRK SPOR TEŞKİLATININ YAPISI DA BİR** **DEĞİŞİM İHTİYACI İÇİNE GİRMİŞTİR;**

- **DÜNYADA OLDUĞU GİBİ ÜLKEMİZDE DE SPOR**
HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNDE DEVLETİN SPORU;
- **YÖNLENDİRİCİ**
- **ÖZENDİRİCİ**
- **DESTEKLEYİCİ VE**
- **DENETLEYİCİ OLMASI GEREKTİĞİ ORTAYA ÇIKMIŞTIR.**
BU BAĞLAMDA; SPOR HİZMETLERİ, KOŞULLAR
OLUŞTUĞUNDA MERKEZİ İDAREDEN BAĞIMSIZ OLARAK
OLUŞTURULMALI,
- **SPOR FEDERASYONLARINA VE ONLARI OLUŞTURAN SPOR**
KULÜPLERİNE DEVREDİLMELİDİR.
- **İŞTE BU NOKTADA; SPOR YÖNETİCİSİNİN VARLIĞI ÖNEM**
TAŞIR.

SONUÇ;

SPORDA GENEL OLARAK BAŞARI, ARTIK SPORU YÖNETENLERİN PERFORMANSI İLE İLGİLİ OLMAKTADIR.

- **BİLİM VE TEKNOLOJİDEKİ SÜREKLİ GELİŞİM, SPOR YÖNETİCİLERİNİ;**
- **DAHA NİTELİKLİ**
- **ÇOK YÖNLÜ**
- **DİKKATLİ**
- **ÜRETKEN VE**
- **BAŞARILI OLMAYA ZORLAMAKTADIR.**
- **BÜTÜN BU GELİŞMELER; SPOR YÖNETİCİLERİNİN**
- **ÇAĞDAŞ ANLAMDA EĞİTİMİNİ DAHA GÜNCEL VE KAÇINILMAZ HALE GETİRMEKTEDİR.**

***TEŐEKKÜR
EDERİM***

DOÇ.DR.HAKAN SUNAY
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Spor Bilimleri Fakültesi